

Spis treści

Wykaz skrótów 11

Wstęp (<i>Andrzej Patulski</i>)	13
1. Źródła i zasady prawa pracy (<i>Krzysztof Walczak</i>)	19
1.1. Wprowadzenie	19
1.2. Filozofia prawa pracy	20
1.3. Podstawowe zasady prawa pracy	21
1.4. Źródła prawa pracy	23
1.5. Konstytucja jako źródło prawa pracy	27
1.6. Źródła prawa powszechnie obowiązujące	27
1.7. Międzynarodowe prawo pracy	29
1.8. Uregulowania przyjęte w ramach Unii Europejskiej	31
1.9. Układy zbiorowe pracy	32
1.10. Regulaminy obowiązujące u pracodawcy	34
1.10.1. Regulamin pracy	34
1.10.2. Regulamin wynagradzania	35
1.10.3. Regulamin Funduszu Świadczeń Socjalnych	35
1.11. Pytania kontrolne	36
1.12. Literatura	36
2. Wybór formy zatrudnienia i charakterystyka stosunku pracy (<i>Andrzej Patulski</i>)	37
2.1. Wprowadzenie	37
2.2. Elastyczność a stabilizacja – dylematy polityki zatrudnienia	39
2.2.1. Modele elastycznej firmy	39
2.2.2. Koncepcja <i>flexicurity</i>	44
2.3. Pojęcie typowych i nietypowych form zatrudnienia	46
2.4. Zatrudnienie niepracownicze i praca nierejestrowana	49
2.4.1. Uwagi wstępne	49
2.4.2. Zatrudnienie na podstawie umów cywilnoprawnych	50
2.4.3. Kontrakt menedżerski a kontrakt kierowniczy	57
2.4.4. Samozatrudnienie	61
2.4.5. Praca nierejestrowana	62
2.5. Mieszane formy zatrudnienia	64
2.5.1. Uwagi wstępne	64
2.5.2. Staż i praktyka absolwencka	65
2.5.3. Praca nakładcza	68
2.6. Zatrudnienie pracownicze	70
2.6.1. Uwagi wstępne	70
2.6.2. Umowa o pracę	71
2.6.3. Umowa bezterminowa	72

2.6.4. Umowa terminowa.....	72
2.6.5. Praca tymczasowa	74
2.6.6. Inne formy leasingu pracowników	77
2.6.7. Telepraca.....	79
2.6.8. Zatrudnienie w niepełnym wymiarze czasu pracy (<i>part time</i>).....	83
2.6.9. Powołanie.....	86
2.6.10. Mianowanie	88
2.6.11. Wybór.....	88
2.6.12. Spółdzielcza umowa o pracę	89
2.7. Treść stosunku pracy	90
2.8. Strony stosunku pracy.....	91
2.8.1. Uwagi wstępne.....	91
2.8.2. Pojęcie pracownika.....	92
2.8.3. Pracownicza zdolność do nawiązania stosunku pracy	94
2.8.4. Pojęcie pracodawcy	95
2.8.5. Zdolność pracodawcy do nawiązania stosunku pracy	97
2.9. Pytania kontrolne	100
2.10. Literatura	100
3. Wybór formy zatrudnienia a koszty pracy (Małgorzata Winter)	103
3.1. Wprowadzenie	103
3.2. Pojęcie i klasyfikacja kosztów pracy	104
3.3. Charakterystyka poszczególnych kategorii kosztów pracy.....	106
3.3.1. Rodzaj	106
3.3.2. Wysokość.....	108
3.3.3. Zasady ponoszenia	112
3.3.4. Moment wystąpienia	112
3.3.5. Aspekt podatkowy	113
3.3.6. Przychód zatrudnionego.....	114
3.4. Koszty pracy dla poszczególnych form zatrudnienia	118
3.4.1. Zatrudnienie niepracownicze	118
3.4.2. Mieszane formy zatrudnienia	122
3.4.3. Zatrudnienie pracownicze	123
3.5. Optymalizacja kosztów pracy	130
3.6. Pytania kontrolne	131
3.7. Literatura	131
4. Nawiązanie i przekształcenie stosunku pracy (Andrzej Patulski)	132
4.1. Nawiązanie stosunku pracy	132
4.1.1. Uwagi wstępne	132
4.1.2. Czynności poprzedzające nawiązanie stosunku pracy	133
4.1.3. Zawarcie umowy	134
4.1.4. Termin nawiązania stosunku pracy	137
4.1.5. Czas trwania umowy	138
4.2. Przekształcenie stosunku pracy	143
4.2.1. Uwagi wstępne	143
4.2.2. Porozumienie zmieniające	145
4.2.3. Wypowiedzenie zmieniające	146
4.2.4. Czasowe powierzenie innej pracy i czasowa zmiana miejsca pracy.....	149
4.2.5. Transfer pracowników	151

4.3. Pytania kontrolne	157
4.4. Literatura	158
5. Ustanie stosunku pracy (Andrzej Patulski, Grzegorz Orłowski)	159
5.1. Sposoby rozwiązania umownego stosunku pracy	159
5.1.1. Uwagi wstępne	159
5.1.2. Porozumienie stron	162
5.1.3. Wypowiedzenie	164
5.1.4. Rozwiązanie bez wypowiedzenia	173
5.1.5. Upływ czasu lub ukończenie pracy	184
5.1.6. Skuteczność oświadczenia woli	185
5.1.7. Wady oświadczenia woli	187
5.2. Wygaśnięcie stosunku pracy	188
5.3. Grupowe zwolnienia z pracy	191
5.4. Szczególna ochrona trwałości stosunku pracy	194
5.5. Pytania kontrolne	197
5.6. Literatura	198
6. Treść stosunku pracy (Maciej Nałęcz)	199
6.1. Wprowadzenie	199
6.2. Obowiązki wynikające ze stosunku pracy	202
6.2.1. Obowiązki pracodawcy	202
6.2.2. Obowiązki pracownika	205
6.3. Bezpieczeństwo i higiena pracy.....	209
6.3.1. Obowiązki pracodawcy	209
6.3.2. Prawa i obowiązki pracownika	212
6.4. Pytania kontrolne	213
6.5. Literatura	214
7. Odpowiedzialność porządkowa i materialna pracowników (Władysław Patulski)	216
7.1. Wprowadzenie	216
7.2. Odpowiedzialność porządkowa	217
7.2.1. Dyscyplinowanie pracowników	217
7.2.2. Postępowanie porządkowe a postępowanie dyscyplinarne	219
7.2.3. Kary porządkowe	221
7.2.4. Procedury	223
7.2.5. Zatarcie kary porządkowej	225
7.3. Odpowiedzialność materialna	226
7.3.1. Zakres pracowniczej odpowiedzialności materialnej	226
7.3.2. Przesłanki odpowiedzialności materialnej	227
7.3.3. Odpowiedzialność materialna z winy umyślnej	234
7.3.4. Odpowiedzialność za mienie powierzone	235
7.3.5. Wspólna odpowiedzialność materialna	237
7.3.6. Odpowiedzialność regresowa	240
7.4. Pytania kontrolne	241
7.5. Literatura	242
8. Wynagrodzenia pracowników (Krzysztof Walczak)	243
8.1. Wprowadzenie	243
8.2. Ustalenie wynagrodzenia za pracę i innych świadczeń związanych z pracą – obowiązki pracodawców	244

8.2.1. Zasady dokonywania wypłaty wynagrodzenia	247
8.3. Motywacyjne formy wypłaty wynagrodzeń	251
8.4. Premie a nagrody	252
8.5. Świadczenia przysługujące pracownikowi w związku z zakończeniem stosunku pracy	253
8.6. Pytania kontrolne	254
8.7. Literatura	254
9. Czas pracy (Maciej Nałęcz)	256
9.1. Wprowadzenie	256
9.2. Pojęcie czasu pracy	257
9.3. Elementy czasu pracy	261
9.3.1. Wymiar i norma czasu pracy	261
9.3.2. System i rozkład czasu pracy	265
9.3.3. Ewidencjonowanie i rozliczanie czasu pracy	273
9.3.4. Tryb ustalania w zakładzie systemów i rozkładów czasu pracy oraz okresów rozliczeniowych.....	275
9.4. Praca w godzinach nadliczbowych	276
9.4.1. Pojęcie pracy w godzinach nadliczbowych	276
9.4.2. Dopuszczalność pracy w godzinach nadliczbowych	279
9.4.3. Sposoby rekompensowania pracy w godzinach nadliczbowych	281
9.4.4. Praca nadliczbowa kadry zarządzającej	283
9.5. Praca w nocy	284
9.6. Praca w dni wolne	286
9.6.1. Praca w niedziele i święta	286
9.6.2. Praca w dni wolne od pracy wynikające z zasady przeciętnie pięciodniowego tygodnia pracy	287
9.7. Uelastycznianie regulacji czasu pracy	288
9.8. Pytania kontrolne	289
9.9. Literatura	290
10. Urlopy pracownicze (Maciej Nałęcz)	292
10.1. Wprowadzenie	292
10.2. Urlop wypoczynkowy	293
10.2.1. Nabycie prawa i wymiar urlopu	294
10.2.2. Udzielanie i wykorzystywanie urlopu	299
10.2.3. Wynagrodzenie za okres urlopu	303
10.2.4. Ekwiwalent pieniężny za urlop	304
10.3. Urlop bezpłatny	305
10.4. Urlop okolicznościowy	307
10.5. Pytania kontrolne	309
10.6. Literatura	309
11. Zasady zatrudniania i ochrona wybranych kategorii pracowników (Piotr Wojciechowski)	311
11.1. Wprowadzenie	311
11.2. Zatrudnianie pracowników młodocianych.....	312
11.2.1. Pojęcie młodocianego w Kodeksie pracy.....	312
11.2.2. Zatrudnienie młodocianego w celu przygotowania zawodowego	313
11.2.3. Zatrudnianie młodocianego w innym celu niż przygotowanie zawodowe przy tzw. pracach lekkich	314

11.2.4.	Weryfikacja zdrowia pracowników młodocianych	314
11.2.5.	Czas pracy i nauki pracownika młodocianego.....	315
11.2.6.	Zakaz pracy w godzinach nadliczbowych oraz w porze nocnej	315
11.2.7.	Urlop wypoczynkowy	316
11.3.	Uprawnienia pracownicze związane z rodzicielstwem.....	316
11.3.1.	Ochrona pracownicy przed rozwiązaniem umowy o pracę w okresie ciąży lub urlopu macierzyńskiego	316
11.3.2.	Zasady zatrudniania pracownic w okresie ciąży	317
11.3.3.	Zasady udzielania urlopów związanych z rodzicielstwem.....	318
11.3.4.	Podstawowy urlop macierzyński	319
11.3.5.	Dodatkowy urlop macierzyński	320
11.3.6.	Urlop rodzicielski	320
11.3.7.	Łączenie korzystania z urlopów związanych z rodzicielstwem z wykonywaniem pracy	321
11.3.8.	Możliwość rezygnacji z dodatkowego urlopu macierzyńskiego oraz z urlopu rodzicielskiego	321
11.3.9.	Urlop ojcowski	322
11.3.10.	Gwarancja powrotu do pracy na dotychczasowym stanowisku po urlopie macierzyńskim, dodatkowym macierzyńskim oraz rodzicielskim	322
11.3.11.	Inne uprawnienia związane z rodzicielstwem	323
11.3.12.	Urlop wychowawczy	323
11.4.	Zasady zatrudniania pracowników niepełnosprawnych.....	325
11.4.1.	Czas pracy pracowników niepełnosprawnych	325
11.4.2.	Zasady wynagradzania pracowników niepełnosprawnych	325
11.4.3.	Dodatkowy urlop wypoczynkowy i płatne zwolnienia od pracy dla pracowników niepełnosprawnych	326
11.5.	Pytania kontrolne	326
11.6.	Literatura.....	327
12.	Wysyłanie polskich pracowników za granicę oraz zatrudnianie cudzoziemców w Polsce (Piotr Wojciechowski).....	328
12.1.	Wprowadzenie.....	328
12.2.	Wysyłanie polskich pracowników za granicę	330
12.2.1.	Czasowe delegowanie poza granice kraju	330
12.2.2.	Prawo właściwe w razie wykonywania pracy za granicą.....	330
12.3.	Zatrudnianie cudzoziemców na terenie Rzeczypospolitej Polskiej	335
12.3.1.	Zezwolenie na pobyt	336
12.3.2.	Zezwolenie na pracę	337
12.3.3.	Warunki wykonywania pracy przez cudzoziemców skierowanych do pracy na terenie RP przez pracodawców zagranicznych.....	338
12.4.	Pytania kontrolne	339
12.5.	Literatura.....	340
13.	Zbiorowe prawo pracy (Grzegorz Orłowski)	341
13.1.	Wprowadzenie.....	341
13.2.	Status prawny związków zawodowych	342
13.2.1.	Podstawy prawne działalności związków zawodowych	342
13.2.2.	Tworzenie związków zawodowych	344
13.2.3.	Uprawnienia związków zawodowych	346

13.3. Status prawny organizacji pracodawców	349
13.4. Spory zbiorowe	351
13.5. Rady pracowników	355
13.5.1. Pracodawcy, u których mogą działać rady pracowników	356
13.5.2. Tryb i zasady powoływania rady pracowników	358
13.5.3. Skład i kadencja rady pracowników oraz szczególne uprawnienia pracownicze jej członków	361
13.5.4. Uprawnienia rady pracowników	362
13.6. Inne formy pozazwiązkowych przedstawicielstw pracowniczych	365
13.7. Pytania kontrolne	367
13.8. Literatura	367
Autorzy	369
Indeks	371